

Remissvar - SOU 2024:1, Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier

Saco-S har inte beretts tillfälle att lämna synpunkter i rubricerat ärende men utifrån ärendets påtagliga betydelse för Saco-S medlemsgrupper avlämnar vi härmed svar.

Saco-S, Akademierna i staten, är en förhandlingsorganisation med 18 medlemsförbund som samlar drygt 90.000 medlemmar inom det statliga avtalsområdet. Vårt svar avser därför situationen för tjänstemännen inom den statliga sektorn.

Inledningsvis ska framföras att utredningen har utfört ett gediget arbete där såväl kartläggning av problematik, resonemang och förslag framstår väl underbyggda. Utvecklingen har tyvärr gått mot att fler medlemmar drabbas av hot, kränkningar och i värsta fall våld vilket leder till en rad negativa effekter såsom svårigheter att rekrytera personal till sådana verksamheter, sämre arbetsmiljö och en risk för otillbörlig påverkan vilket i sin tur påverkar tilliten till offentlig verksamhet.

Flera av Saco-S medlemsförbund har under lång tid påtalat medlemmarnas utsatthet. Undersökningar som genomförts bland medlemmar visar en arbetssituation bestående av utsatthet, oro och faktiska hot samt i allt för många fall en brist i arbetsgivarnas befogenheter och kapacitet att skydda de anställda. En tydlighet i vilka skydd som står till buds behövs.

Vi välkomnar därför denna grundliga och sammanhållna översyn med utgångspunkten om att modernisera regelverket. Skärpningen ger arbetsgivare, medarbetare och fack en tydlig bild av var gränsen går för vad man får tåla i sin anställning som statstjänsteman och för att stävja den normförskjutning som utredningen beskriver. Att stärka och förtydliga skyddet är av stor betydelse för att

förbättra våra medlemmars arbetsmiljö. Det kan också bidra till att toleransnivån bland medarbetare inte ökar och det kan bidra till att medarbetare i högre grad anmäler incidenter som de tidigare avstått att anmäla på grund av osäkerhet om vad som ska anmälas eller vad man ska tåla i sitt arbete.

Saco-S ser dock att utredningsförslag bara avser tjänstemannens myndighetsutövning. Många arbetsuppgifter och därmed medlemmar som utför dessa inom till exempel utbildning och forskning inom högskolan och klientnära arbete inom kriminalvård och SIS inte omfattas av skyddet utsätts redan idag av hot, kränkningar och i värsta fall våld. De står i utredningens förslag utan utökad skydd.

Saco-S delar utredningens övertygelse om att skyddet för offentliganställda mot hot, våld och trakasserier behöver stärkas. Utredningen uppmärksammar att berättigade krav på rättssäkerhet, insyn och möjlighet till ansvarsutkrävande måste upprätthållas. Vår uppfattning är att hot, våld och trakasserier i sig utgör hot mot de berättigade kraven medborgarna kan ställa på rättssäkerhet, insyn och möjlighet till ansvarsutkrävande. Vi delar också utredningens bild av att situationen med ökat hot, våld och trakasserier kan innebära att bl.a. ingripanden, inspektioner och kontroller inte genomförs. Saco-S ser att utsattheten påverkar tjänsteutövningen, och riskerna för s.k. själv censur. Oavsett i vilken omfattningen det sker, innebär agerandet – och riskerna för sådana ageranden – att grundläggande principer om objektivitet, legalitet och likabehandling sätts åt sidan. Vidare riskerar den enskilda tjänstemannen att anklagas för tjänstefel och att utsättas för de åtgärder som det medför.

Att regeringen genom Tidöavtalet samtidigt driver en linje som riskerar gå i motsatt riktning mot det man här vill åstadkomma skapar i sig osäkerhet vad gäller regeringens syn på Saco-S medlemmar och deras uppdrag som statstjänstemän. Vi tänker då främst på förslaget om att utöka omfattningen av nuva-

rande tjänstemannaansvar. Det är något som riskerar att öka hot och påtryckningar mot offentliganställda och som därför kan öka risken för otillbörlig påverkan. Det är således viktigt att de förändringar i lagstiftningen som föreslås inte motverkar varandra.

Anna Steen

Ordförande Saco-S